

متن حاضر، بخش‌هایی از بیانات حضرت آیت‌الله شب‌زنده‌دار از اساتید حوزه‌ی علمیه‌ی قم و فقهای محترم شورای نگهبان است که در جلسات درس خارج خود به تحلیل بیانیه‌ی گام دوم انقلاب پرداخته است.

بیانیه گام دوم نقشه راه ادامه انقلاب

بنای من بر این نیست که بگویم مطالعه کنید یا روی آن کار کنید؛ اما راجع به این می‌گویم که این کار را بکنید» ایشان این درخواست و این مطالبه را دارند.

مدعی نیستیم که آرمان‌ها حتما پیاده شده است...

مفاد این کلام این نیست که آرمان‌ها حتما پیاده شده یا محقق شده است، بحث در این است که از آن آرمان‌ها دست برداشته نشده و نظام، بحمدالله تبارک و تعالی، در صدد پیاده کردن آن‌ها است. ممکن است که [آن آرمان‌ها] پیاده نشده یا کم‌رنگ پیاده شده باشد یا حتی در بعضی از امور خلاف آن چه که در نظر بوده است اجرا گردیده که مواردی دیده شده و همین، مورد گلایه‌مندی شدید است و کفران نعمت حساب می‌شود.

بیانیه‌ای پر مغز، عالمانه و دل‌سوزانه

این بیانیه بسیار پر مغز، عالمانه و دل‌سوزانه است که رهبر معظم برای چهل سالگی دوم انقلاب در بدایت راه دوم بیان فرموده‌اند.

انتظار رهبر معظم انقلاب نسبت به توجه ویژه به این بیانیه

ایشان [رهبر معظم انقلاب] فرمودند: «که من روی این بیانیه خیلی زحمت کشیدم، من بنای بر این ندارم که اگر چیزی نوشته‌م و یا مطلبی را که می‌گویم، از دیگران درخواست کنم که روی آن کار و مطالعه کنند؛ ولی راجع به این می‌گویم این کار را بکنید.» به ماها هم که در خدمتشان بودیم فرمودند: «که

انقلابی مبتنی بر امور فطری و عقلانی

این مسئله بسیار مهم است که انقلاب اسلامی مبتنی بر مبانی و پایه‌هایی استوار است که آن مبانی جزء امور فطری، عقلانی و مسلم بشریت است و مادامی که بشر و انسان از فطرتش کناره‌گیری نکرده و فطرتش خاموش نشده است طرفدار این‌ها خواهد بود که اکثریت مردم این چنین هستند. البته گاهی هم وجود دارد که نافرمانی خدای متعال و قرار گرفتن در اموری ممکن است به جایی بینجامد که انسان از واضحات و فطرت‌هایش نفرت پیدا بکند، این حالت تاری برای افرادی پیدا می‌شود که از خوبی‌ها نفرت پیدا می‌کنند. اما انسان به سبب انسانیتش تا زمانی که آن تاری‌ها برایش عارض نشده این فطرت را دارد.

جوشش انقلاب، منافی نظم و قانون نیست

میان جوشش انقلابی و نظم سیاسی و اجتماعی تضاد و ناسازگاری وجود ندارد؛ یعنی نظم را باید مراعات کرد، قانون و آن تشکیلاتی که به آن رأی داده شده و نظام بر اساس آن دارد اداره می‌شود آن‌ها را نباید مختل کرد.

انتظارات رهبر انقلاب از فضایی جوان حوزه

یکی از انتظارات رهبر معظم، از شما فضایی جوان این است که مسائلی که پیش می‌آید و احتیاج به روشن‌گری دارد با استدلال، تبیین، بدون ایجاد چالش و بدون آنکه بی احترامی بشود قلم بزنید، سخنرانی بکنید، مطالب را بیان بکنید. این‌ها را باید حوزه‌های علمیه روشن بکنند و این توقعی است که از شما طلاب محترم جوان است.

فضایی حوزوی مخاطب ویژه‌ی این بیانیه هستند

قهرا در میان جوان‌های این مرز و بوم که مخاطب رهبر معظم هستند، باید گفت که جوان‌های فاضل، بانگیزه، بااستعداد و بااخلاص حوزویان مخاطب ویژه هستند؛ چون همان‌طور که حدوث انقلاب بر عهده‌ی حوزه‌های علمیه بود و در حقیقت محرک اصلی و باعث اصلی حوزه‌های علمیه بودند به رهبری یک شخصیت بزرگ حوزوی مرحوم امام امت -رضوان الله علیه- و مراجع عالی‌قدر و مردم باوفایی که در آن زمان همین راه را تشخیص داده بودند و همکاری فرموده و هم‌یاری فرمودند، در ادامه هم باز این مهم بر دوش حوزه‌های علمیه و جوان‌ها و فضایی حوزوهای علمیه است.

انقلاب ما، هم قدرتمند است و هم مهربان

جمع شدن قدرتمندی و مهربان بودن با هم یک فضیلت و امتیاز برای این انقلاب است، وقتی این انقلاب را با خیلی از انقلاب‌های عالم مقایسه می‌کنیم می‌بینیم بی‌رحمی، قساوت و امثال این‌ها در خیلی از آن [انقلاب‌ها] فراوان بوده است. با مخالفانشان چگونه برخورد می‌کردند و یا هم‌چنین خودشان بسیار ضعیف بودند که در اثر مبارزه‌ی دشمنانشان جا خالی و واگذار کردند؛ اما این انقلاب چون اسلامی بوده و ضوابط و خصوصیاتش را از اسلام دریافت کرده و بنایش بر این بوده؛ لذا قدرتمند و هم مهربان است و همان‌طور که اولیای اسلام در طول تاریخ مظلوم بودند این انقلاب هم مظلوم بوده است، حتی از کسانی که توقع نمی‌رود! مظلومیت گاهی از طرف دشمن مسلم است که این تا حدودی قابل تحمل است. دشمن، دشمن است و از ناحیه‌ی او ظلم است و انسان باید تحمل کند؛ اما گاهی هم دوستانی وجود دارند و درعین حال با بی‌تفاوتی، اشکالات ناروا، نادرست و بدون دقت [به این انقلاب وارد می‌کنند]، این هم یک مظلومیتی است که وجود دارد.

جمهوری اسلامی، مولود انقلاب است

این انقلاب مولودی داشته و مولود انقلاب، جمهوری اسلامی است. بنابراین فرق جمهوری اسلامی با انقلاب اسلامی این است که انقلاب در حقیقت حکم والد و والده را برای جمهوری اسلامی ایران دارد و جمهوری اسلامی مولود آن هست. حالا که این جمهوری اسلامی در عالم خارج محقق شده دارای یک حیات و زندگی است.

خدمات بزرگی که این انقلاب کرده است

آن خفتی که بود، آن مبارزه‌ای که با اسلام بود. آن نوکری که برای اجانب بود و امثال این‌ها که قبلاً بود، این‌ها را خیلی از این جوان‌ها، خیلی از نسل جدید امتحان نکردند. مبارزه‌ای که با دین می‌شد این‌ها را ندیدند. حتی مرحوم امام دارند که ما از مدرسه‌ی فیضیه نمی‌توانستیم بیرون بیاییم، شبانه می‌رفتیم سالاریه که آن موقع باغ بود و خارج از شهر بود و در آن‌جا مباحثه می‌کردیم. یک طلبه اصلاً نمی‌شد در خیابان بیاید. در مرئی و منظر باشد. اهل دیانت نمی‌توانستند روضه بگیرند، نمی‌توانستند ذکر مصیبت بکنند، خانم‌ها حجاب‌شان را نمی‌توانستند مراعات بکنند. این‌ها را نسل جدید نمی‌داند. باید توجه داشته باشیم که این اسلام، این انقلاب، این جمهوری اسلامی واقعا چه خدمت بزرگی کرده است.

این مسئله بسیار مهم است

که انقلاب اسلامی مبتنی

بر مبانی و پایه‌هایی استوار

است که آن مبانی جزء

امور فطری، عقلانی و مسلم

بشریت است و مادامی که

بشر و انسان از فطرتش کناره

گیری نکرده و فطرتش

خاموش نشده است طرفدار

این‌ها خواهد بود که

اکثریت مردم این چنین

هستند.

دشمن، دشمن است و از

ناحیه‌ی او ظلم است و انسان

باید تحمل کند؛ اما گاهی

هم دوستانی وجود دارند

و درعین حال بای بی‌تفاوتی،

اشکالات ناروا، نادرست و

بدون دقت [به این انقلاب

وارد می‌کنند]، این هم یک

مظلومیتی است که وجود

دارد.

دیری نیابید که این سه قطبیت با اضمحلال یکی از آن‌ها که شوری سابق باشد تبدیل شد به جهان دو قطبی. که این دو قطبی یک طرفش اسلام و یک طرفش نقطه‌ی مقابل اسلام بود. این نقطه‌ی مقابل اسلام تازه بیدار شدند که چه بلایی به سرشان آمد و راه برای این که سیطره‌ی اسلام ان‌شالله جهانی بشود و همه‌جایی و همگانی بشود این‌ها را به وحشت انداخت و این وحشت از آن روز همین طور ادامه دارد؛

شکر گزار نعمت انقلاب باشیم

رهبر معظم انقلاب، در این گام دوم بر کاتی را که در اثر این انقلاب الهی و شکوهمند پدید آمده است- این برکات را که هفت برکت مهم آن‌ها هست- ایشان برمی‌شمرند که توجه به آثار و برکات انقلاب خودش آثار و برکات فراوانی دارد که اولاً تا انسان توجه به برکات نداشته باشد در مقام شکرگزاری مناسب بر نمی‌آید. وقتی انسان شکرگزاری مناسب انجام می‌دهد که آن نعمت را خوب بشناسد. این شناخت نعمت و آثاری که برای یک نعمت مترتب هست اولاً خودش یک مرحله‌ای از شکرگزاری است. این که ما نعمت‌های خدا را بشناسیم، خود این، یک مرتبه‌ای از شکرگزاری است و بعد از این که شناختیم، بعد شکر دیگری را انجام بدهیم که در نگاه‌داری آن نعمت‌ها، تحفظ بر آن نعمت‌ها و ازدیاد آن‌ها گام برداریم و کمک کنیم.

علاقه‌ی فراوان مردم به انقلاب

این یک واقعیت است که بحمدالله مردم این سرزمین آگاهی‌های سیاسی بالایی پیدا کردند. هم دشمن‌شناسی بالایی پیدا کردند، هم دسایس آن‌ها، نقشه‌های آن‌ها را بحمدالله درک می‌کنند. شاهد آن این است که علی‌رغم گلابه‌مندی‌هایی که در بین مردم- از بسیاری از کارهایی که بالاخره انجام نشده یا ناروایی‌هایی که انجام می‌شود- وجود دارد؛ اما می‌بینید آن‌جا که پای انقلاب، پای اسلام در کار است، مثل بیست و دو بهمن‌ها، روز قدس و امثال ذلک، چگونه مردم اجابت می‌کنند و به میدان می‌آیند. این‌ها دلیل بر رشد سیاسی و فهم سیاسی بالای مردم است و این یکی از آثاری است که بحمدالله انقلاب برای مردم پدید آورده است.

بنای انقلاب بر ایجاد عدالت است

یکی از برکات و برنامه‌های انقلاب این است که امکاناتی که کشور دارد به نحو عادلانه برای همه‌جا وجود داشته باشد، و اساس بر این است، حالا ممکن است که گاهی بعضی جاها تخلف بشود یا نه، اگر افراد سراغ دارند جاهایی را که این چنین نیست این مطلبی است که حق اعتراض دارند و می‌توانند بگویند این نیست؛ ولی بنای انقلاب و حکومت اسلامی و نظام الهی بر این است که امکانات را بین تمام مناطق و افراد جامعه عادلانه تقسیم کند.

ایمان، تعهد و عنایات الهی، عوامل اصلی حیات و استمرار انقلاب اسلامی

آن‌چه که به این انقلاب حیات بخشید و همه‌ی آن دسیسه‌ها برای از بین بردن [انقلاب] را ناکارآمد کرد، آن ایمان، تعهد و عنایات الهی در ازای این ایمان و تعهدی بود که عده‌ای از مردم داشتند و دارند؛ همیشه هم

هدف انقلاب و جمهوری اسلامی عبارت است از تمدن نوین اسلامی

هدف انقلاب و جمهوری اسلامی چیست؟ این هدف عبارت است از تمدن نوین اسلامی؛ یعنی تمدن پیدا کردن در پرتوی اسلام با آرمان‌های اسلام و آن‌چه که اسلام برای بشر مقرر فرموده است و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظاما - ارواحنا فداه - معنای آن این نیست که اگر ما آماده نشویم خدای تعالی ظهور حضرت بقیه‌الله - ارواحنا فداه - را انجام نخواهد داد؛ ولی اگر ما آماده بشویم از آن نعمت بزرگی که خدا عطا خواهد فرمود استفاده و بهره‌برداری می‌توانیم بکنیم. بنابراین یکی از آرمان‌ها این است که انسان‌ها برای درک آن زمان و استفاده‌ی از محضر آن بزرگوار آماده بشوند، [تا] اعانت کنند، کمک کنند، پذیرش داشته باشند. ممکن است که در آن زمان عده‌ای واقعا پذیرش نداشته باشند، کما این که در بعضی روایات است که بعضی از علما در مقابل حضرت می‌ایستند. این آمادگی پیدا کردن خودش بسیار مهم است. پس مقصود این هست.

این انقلاب، ماندنی ندارد

این انقلاب شکوهمند در حقیقت الگوبرداری از انقلاب‌های دیگری که در دنیا محقق شده نبوده؛ چون معلوم است انقلاب‌های غیر دینی که وجود داشته است نمی‌تواند سرمشق و الگویی برای انقلاب اسلامی باشد. انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب نوبی است که مثلی و ماندنی در حقیقت نداشته و این در حقیقت عنایت الهی بود که به ذهن حضرت امام (قدس سره) و بزرگان آورده و عنایت فرموده و آن در خارج محقق شده است.

انقلاب اسلامی، قطب جدیدی را از قدرت در جهان بنا گذاشت

در هنگامه‌ی حدوث این انقلاب پر عظمت، جهان دو قطبی بود، شوروی سابق یک طرف و آمریکا هم یک طرف، با اذنباشان؛ اما بعد از این که انقلاب شکوهمند پیروز شد و به منصفی وجود آمد سه قطبی شد؛ اما

باید به کمالات اخلاقی و معنوی انسان، توجه ویژه کرد

روشن است که اساس اسلام بر تزکیه و ارتقای نفس از رذایل به طرف فضایل است؛ چیزی است که برنامه‌ی اصلی اسلام است. این‌طور تربیت مورد نظر اسلام است. در کنار رفاه مادی و سایر امور، در کنار آن‌چه که اصالت دارد و آن‌ها هم باید به عنوان رسیدن به آن‌ها در حقیقت از آن استفاده بشود، آن کمالات اخلاقی و معنوی انسان است.

نباید مشکلات را بزرگ‌نمایی کرد

یکی از شگردها و سیاست‌های دشمنان و گاهی دوستان غافل این است که این موارد فساد را که کمابیش وجود دارد بیش از حد بزرگ می‌کنند و خیال می‌شود که این چپاول‌گری، اختلاس، بی‌عدالتی و امثال ذلک در تمام سطوح حکومتی معاذالله وجود دارد و حال این که این چنین نیست. مواردی وجود داشته، انسان‌های ناباب همیشه در این امور بوده‌اند، حتی در حکومت‌های الهی و زمان ائمه - علیهم السلام - و آن موقع‌ها هم آدم‌های ناباب بودند همیشه پیدا می‌شدند و پیدا خواهند شد. عالم، عالم اختیار است اهوا و امثال این‌ها هم در انسان‌ها وجود دارد. بنابراین باید با این‌ها مبارزه بشود، جلوگیری بشود و همه مراعات بکنند؛ اما نقطه‌های ضعف را بیش از آن مقداری که است نباید بزرگ کرد و دل‌ها را خالی کرد.

استقلال و آزادی، دو نعمت بسیار ارزشمند انقلاب

این مسئله‌ی استقلال و آزادی واقعا دو نعمت بسیار ارزشمند و مهم است، منتهی مضاال اقدام است. بخصوص مسئله‌ی آزادی که باید آزادی را چه‌طور معنا کرد که ایشان در این فراز معنی فرمودند. این احتیاج دارد عزیزانی که ان شاءالله به تبلیغ مشرف می‌شوند بخصوص با نسل جوان سر و کار دارند این‌ها را واقعا تبیین کنند که آن آزادی که در اسلام است چیست؟ ما الان مثل ماهی هستیم که در آب است و توجه ندارد در چه نعمتی دارد زندگی می‌کند. اگر صیاد او را از آب بیرون بیاورد، آن وقت می‌فهمد که در چه نعمتی بوده است. ما الان آزادی و استقلالی داریم که گوش به فرمان هیچ‌کجا نیستیم و خودمان می‌توانیم تصمیم بگیریم با آن روشی که برای خودمان به عنوان قانون اساسی و قوانین عادی قرار دادیم.

همین‌طور بوده، خدای متعال به‌واسطه‌ی آن کسانی که حقیقتا خدا را یاری می‌کنند، آن‌ها را یاری می‌فرماید و مقاصد خودش را پیش می‌برد.

معنا و مفهوم مدیریت جهادی

مدیریت جهادی، مدیریتی است که برای خدا از هر چه که در توان دارد استفاده می‌کند و بی‌دریغ آن‌ها را به صحنه می‌آورد برای این که به اهداف، هم متقن و هم با سرعت دست بیابد. این می‌شود مدیریت جهادی، نیت برای خدا و برای خدمت است و از نظر هزینه کردن هم آن‌چه که در توان دارد آن را به منصفی ظهور و به میدان می‌آورد که ان شاءالله به نتیجه‌ی مطلوب برسد.

افزایش چشم‌گیر معنویت در جامعه

اگر یک مقایسه‌ای بین حال و گذشته انجام بشود این واقعیت قابل تصدیق است که عمل به فروع و ارتباط با خدای متعال و انگیزه‌ی معنوی نسبت به سابق بیش‌تر شده است و نماد این‌ها عبارات است از آن‌چه که ما در اعتکاف‌ها می‌بینیم که قشرهای جوان در اصناف مختلف علاقه‌مند به اعتکاف، مناجات و ارتباط با خدای متعال هستند یا در این اواخر آن‌چه که نسبت به حضرت سیدالشهدا - ارواحنا فداه و سلام‌الله علیه - می‌بینیم، آن احساساتی که در عاشورا، تاسوعا یا در اربعین از جمعیت‌های مختلف نشان داده می‌شود، این‌ها نشان‌دهنده‌ی این است که معنویت افزایش پیدا کرده است. البته نه به آن حد کمالی که توقع می‌رود؛ اما در این که افزایش چشم‌گیر پیدا شده برای کسی که با انصاف نگاه کند، واقعیت دارد.

کار دشمن، کاشتن بذر ناامیدی است

کارهایی که دشمن انجام می‌دهد و مقصود او از محاصره‌ی اقتصادی و تبلیغات فراوانی که انجام می‌دهد این است که ناامیدی در دل‌ها کاشته شود و انسان‌ها از رسیدن به اهداف ناامید بشوند و این‌گونه تبلیغ می‌کنند که نه تنها به اهداف نمی‌رسند که اوضاع بسیار بسیار بدتر از ماسبق؛ یعنی قبل از انقلاب خواهد شد، پس نه تنها به آرمان‌های خودتان نمی‌رسید، آن رفاه‌ها، آسایش‌ها و خوبی‌هایی که قبل هم داشته‌اید، آن‌ها را هم از دست خواهید داد، یا داده‌اید و این‌گونه می‌خواهند بذر ناامیدی در دل بکارند و قهرا به امال و آرزوهای خودشان که برچیده شدن معاذالله اسلام و فضیلت‌های انسانی است [برسند] و این‌ها را از بین ببرند و دومرتبه همان سلطه‌گری‌ها و استثمارگری‌هایی که داشتند، داشته باشند و صحنه برای افکار پلید خودشان در خاورمیانه فراهم بشود.

رهبر معظم انقلاب، در این

گام دوم برکاتی را که

در اثر این انقلاب الهی و

شکوهمند پدید آمده است -

این برکات را که هفت

برکت اهم آن‌ها هست -

ایشان برمی‌شمرند که توجه

به آثار و برکات انقلاب

خودش آثار و برکات

فراوانی دارد که اولاً تا انسان

توجه به برکات نداشته باشد

در مقام شکر‌گزاری مناسب

بر نمی‌آید.

روشن است که اساس اسلام

بر تزکیه و ارتقای نفس از

رذایل به طرف فضایل است؛

چیزی است که برنامه‌ی

اصلی اسلام است. این‌طور

تربیت مورد نظر اسلام است.

در کنار رفاه مادی و سایر

امور، در کنار آن‌چه که

اصالت دارد و آن‌ها هم باید

به عنوان رسیدن به آن‌ها

در حقیقت از آن استفاده

بشود، آن کمالات اخلاقی و

معنوی انسان است.

